

recovery/

vissza a városba?

VÁROSÉPÍTÉSZET 2. / RÉSZ ÉS EGÉSZ

Tantárgykód /

BMEEPUIA601

Kredit /

6

Tantárgyfelelős /

Szabó Árpád

Oktató /

Wettstein Domonkos, Pálfy Sándor, Perényi Flóra

2020/2021/II

RECOVERY / Rész és egész: autonóm sziget

VÁROSÉPÍTÉSZET 2. /

TK05 / Wettstein / Pálffy / Perényi

AUTONÓM SZIGET / A dunai szigeteknek különös jelentősége van a magyar irodalomban. Jókai főhőse a Senki szigetén egy társadalmon kívüli személyes utópiát alakít ki, amely egyes kutatások szerint egy korát megelőző ökológikus kísérletként is felfogható. A társadalomból való kivonulás, a művésztelepek alapítása hozzátartozik a kreatív emberek sajátos életformájához. De vajon visszahozható-e a városba az alkotóműhelyek közösségi világa? Mit jelent a sziget, mint rész és egész a város építészetében?

CSEPEL-ÉSZAK / Az utóbbi időben elsősorban a pusztuló iparnegyedei és a szociális problémái révén hallhattunk Csepelről. A terület különleges szigetszerű mikro-világa azonban számos lehetőséget rejt a megújuláshoz. A posztoszocialista átalakulást követően az ipar összeomlott és ma már sok kis üzem működik az egykori gyárterületek helyén. Az átalakuló üzemek és az itt lakók sajátos szociális helyzete az utóbbi években egyre inkább fókuszba helyezte a rehabilitáció kérdését. A mai Csepel kiépítése az 1838-as árvíz után kezdődött. A jegesár elsodorta a mai Ófalu területén álló egykori települést, és ezt követően a magasabb fekvésű területeken indult el az újjáépítés. Pesttel való szoros összeköttetését a HÉV vonal 1912-es kiépítése tette lehetővé. Az ipari jelentőségét a Weiss testvérek fegyvergyára alapozta meg 1892-ben.

RECOVERY / Rész és egész: autonóm sziget

VÁROSÉPÍTÉSZET 2. /

TK05 / Wettstein / Pálffy / Perényi

A városrész komplex szerepkörének kialakulásában mindig is nagy szerepet játszott a Duna közelsége; a Csepeli Nemzeti Szabadkikötő 1928-as átadásával a Duna-tengerhajózás központja lett. Budapesthez csak 1950-ben csatolták, ezt követően jelentős népességáramlás indult meg az iparnegyed fejlesztésével összhangban. Ebben az időszakban épültek fel a kerület településképét ma is meghatározó lakótelepek és modern közintézmények. A településrészekben eltérő beépítési formákban különböző státuszú társadalmi rétegek laknak. A Nagy-Duna ipari üzemek és kikötői mellett a Soroksári Kis-Duna-ág is fontos a városrész életében: a város hagyományosan erős sportélettel rendelkezik, amelyben adottságaiból adódóan a vízisportok különös jelentőséggel bírnak.

Szabadkikötő

SNØHETTA AFTER / A Déli Városkapu projekt új lehetőséget nyitott a az elhanyagolt barnamezős területeiről ismert Csepel-sziget fejlesztése számára. A Snøhetta iroda nemzetközi tervpályázaton nyertes projektje a szigetcsúcs és a pesti Duna-part rendezésével elindította a folyamatot, ugyanakkor Csepel karakteres barnamezős peremterülete még megújításra vár: célunk Csepel sajátos ipari és szociális hagyományaira építve a kreatívipar és a közösségi lakhatás integrálása.

Csepel Művek

RECOVERY / Rész és egész: autonóm sziget

VÁROSÉPÍTÉSZET 2. /

TK05 / Wettstein / Pálffy / Perényi

A félév során a nemzetközi városfejlesztésben bevett gyakorlatnak számító masterplan tervezés koncepcionális eszköztárát alkalmazzuk: hogyan kapcsolható össze a városfejlesztés és az építészeti formálás? A szigetszerű helyzet a tervezés számára is sajátos alternatívákat kínál.

RÉSZ ÉS EGÉSZ / Életformáink egyre inkább szétforgácsolódnak a hétköznapi elaprózódó tevékenységei közt. A funkcionális város dogmáját követve a nap jelentős részét a lakóhely, a munkahely és a szolgáltatások között ingázva töltjük el, de szükségszerű-e ez a térbeli megosztottság? Hogyan integrálható a lakhatás és a munka?

A tervezési helyszín a Francia-öböl környezete, a Csepel Művek határától a Kis-Dunapartig. A Déli Városkapu fejlesztéshez fűződő szoros kapcsolata, valamint a szomszédos családi házas és kisüzemi hagyományok lehetőséget adnak egy olyan kreatív városnegyed kialakítására, ahol a manufaktúrális kisüzemi munka, a kreatív ipar és inkubátor irodaházak a lakhatás különböző formáival szimbiózisban jelennek meg. A Kis-Duna közelsége és az öböl környezete a rekreáció lehetőségét is biztosítják. A kreatív negyed a sziget természeti adottságaiba ágyazva alakulhat ki.

RECOVERY / Rész és egész: autonóm sziget

VÁROSÉPÍTÉS ZET 2. /

TK05 / Wettstein / Pálffy / Perényi

LÉPTÉKVÁLTÁSOK / A tankör műtermében a városi téralakítás sokszereplős világát modellezzük: hogyan értelmezhető rész és egész viszonya a közösségi térben? Várostervezés és építészet közt egyre nagyobb távolság alakul ki a szakmagyakorlásban, épp ezért módszertanunkban az eltérő léptékszintek összekapcsolására helyezük a hangsúlyt. Az átfogóbb koncepciókat és az építészeti léptékű problémákat egységben vizsgáljuk, és a közösségi tervezés többszereplős folyamatát modellezve alakítjuk ki a városrész koncepcióját. Nagy hangsúlyt fektetünk a különböző beépítési- és lakásformákra. A munkaterekkel integrált kísérleti megoldások mellett a kollektív lakhatás (magház) és az individuálisabb alacsony intenzív beépítési formák adaptálásával alakítjuk ki a városrész közös koncepcióját. A kreatív városnegyed, mint autonóm negyed tervezésénél lehetőség van a ökológikus gondolkozás és a „szomszédsgai egység” gyalogosbarát közlekedést előtérbe helyező elvét is kötöttségektől mentesen érvényesíteni. Mindez az egykoron iparnegyedeiről ismert sziget identitását is új pozícióba helyezheti a város egészében.

Hivatkozás

<https://snohetta.com/news/430-snohetta-wins-budapest-south-gate-competition>

Képek

Snohetta, Archív
Fortepan / Szalay Béla

